

El cinema

Maria Castellví Lloveras

Departament de Comunicació
(Universitat Pompeu Fabra)

El sector cinematogràfic català es troba en un moment d'impàs pel que fa a les polítiques públiques, amb una situació de pressupostos prorrogats, amb la llei del cinema i la cultura audiovisual espanyola pendent d'aprovació definitiva i amb els fons Next Generation i el Pla de recuperació, transformació i resiliència pràcticament exhaurits. Així, caldrà veure com evolucionen i se solidifiquen els canvis que han propiciat aquestes ajudes públiques i de quina manera s'implementa el nou marc legislatiu, en un entorn mediàtic on les plataformes juguen un rol decisiu. Al mateix temps, el bienni 2023–2024 tanca amb unes dades més que positives per al cinema de producció catalana i en català, amb xifres rècord de producció i d'espectadors, tot i que en global la taquilla no arriba a assolir els nivells pre pandèmics.

CASTELLVÍ LLOVERAS, Maria (2025): "El cinema", a LÓPEZ, Bernat; HUERTAS BAILÉN, Amparo; NAVARRO, Celina; PERES-NETO, Luiz, eds.: *Informe de la comunicació a Catalunya 2023–2024*. Bellaterra (Cerdanyola del Vallès): Generalitat de Catalunya i Institut de la Comunicació (InCom-UAB), pàg. 155–172.

Pel que fa a la producció de cinema català i en versió original catalana, els darrers dos anys, i en especial el 2024, han deixat xifres històriques de la mà de dues pel·lícules: *Casa en flames* i *El 47*

.....

1. Introducció

Per al sector cinematogràfic català, el bienni 2023–2024 ha estat un període de transició i reconfiguració estructural, en què s’ha deixat enrere el context postpandèmic que va caracteritzar el bienni anterior, marcat per importants ajudes públiques, que van ser fonamentals per a la supervivència del sector en tots els àmbits, especialment pel que fa a la producció i l’exhibició. Ara, amb els recursos del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR) gairebé exhaurits, el sector es troba en un moment decisiu per intentar consolidar canvis i garantir una estructura més sòlida, resilient i equitativa. En aquest sentit, pel que fa a les polítiques públiques, el període analitzat es caracteritza per una gran expectativa envers l’elaboració i tramitació de la llei del cinema i de la cultura audiovisual, que ve a donar resposta als profunds canvis que la indústria audiovisual ha experimentat en els últims temps, amb l’aparició de nous actors i noves dinàmiques. Al mateix temps, a Catalunya, la pròrroga pressupostària ha alentit el desplegament d’algunes iniciatives clau que ja s’apuntaven en el bienni anterior, com el projecte de Catalunya Media City al Besòs i a Terrassa, que caldrà veure com evolucionen en un futur pròxim.

Pel que fa a la producció de cinema català i en versió original catalana, els darrers dos anys, i en especial el 2024, han deixat xifres històriques de la mà de dues pel·lícules: *Casa en flames* i *El 47*. Tot i la intensificació dels esforços institucionals per fomentar l’accés del públic a les sales, en termes d’exhibició la recuperació postpandèmica està sent més lenta en comparació amb les xifres de producció. Les dades dibuixen un mercat encara molt dominat per les grans produccions internacionals, especialment nord-americanes, i un embut estructural que limita la circulació del cinema de proximitat.

Aquest capítol es focalitza en l’evolució del sector cinematogràfic català durant el bienni 2023–2024; es fa una anàlisi dels àmbits principals que intervenen en l’ecosistema (polítiques públiques, producció, distribució i exhibició) i s’estableix un diàleg amb el context espanyol i europeu. Per a la seva elaboració, s’han utilitzat dades oficials facilitades pels diversos organismes, institucions i entitats públiques de referència: l’Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC), el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, el Consell de l’Audiovisual de Catalunya (CAC), l’Institut de la Cinematografia i de les Arts Audiovisuals (ICAA) i l’Observatori Europeu de l’Audiovisual (OEA), entre d’altres.

2. Polítiques cinematogràfiques

Una de les actuacions principals que va caracteritzar el bienni anterior, 2021–2022, en matèria de polítiques públiques va ser la posada en marxa, l’abril de 2021, del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR), finançat per la Unió Europea a través dels fons Next Generation EU. Segons les dades disponibles fins a desembre de 2024, en aquests moments Espanya ha adjudicat gairebé el 60% d’aquests fons, amb un total de 44.163 milions d’euros dels 79.854 milions assignats per la Comissió Europea¹ (PAZ VILLA, 2024). Per tant, a partir d’ara

1. Aquesta xifra inclou convocatòries per a PERTE (projectes estratègics per a la recuperació i transformació econòmica) i altres programes estratègics, amb una part significativa destinada al sector audiovisual.

resultarà necessari analitzar de quina manera els canvis i projectes impulsats a través del PRTR es poden consolidar de manera més estable i estructural. Alhora, aquest moment de transició coincideix amb el desenvolupament del projecte legislatiu més esperat pel sector cinematogràfic espanyol, la llei del cinema i de la cultura audiovisual, que ha d'actualitzar i ampliar el marc legal de 2007 (Llei 55/2007, de 28 de desembre), amb l'objectiu d'adequar-se al canvi d'hàbits de consum, a les noves formes de producció i a l'aparició de nous formats i narratives audiovisuals. En aquest sentit, el nou text incorpora el concepte de *cultura audiovisual*, fet que amplia l'àmbit normatiu per donar cabuda no només a l'activitat estrictament cinematogràfica, sinó també a altres formes de creació i distribució audiovisual, i posa atenció a la interdependència d'aquests mitjans.

El projecte de llei actual és una reactivació del text ja validat el desembre de 2022, que va decaure a causa de la dissolució del Congrés i el Senat arran de la convocatòria d'eleccions generals anticipades el maig de 2023. La proposta recull reivindicacions que entitats i associacions del sector fa temps que reclamen, com la redefinició del terme *productor independent* en les convocatòries d'ajudes de concurrència pública, per tal de garantir la pluralitat del sector i evitar que grans plataformes i grups audiovisuals monopolitzin aquestes fonts de finançament públic. Així, el nou text considera "productor independent" aquella persona física o jurídica que no exerceixi ni estigui sotmesa a una influència dominant per part d'un prestador de serveis de comunicació audiovisual, ja sigui a través de participació accionarial, dependència econòmica, control compartit o vinculació amb empreses de capital no comunitari (MINISTERIO DE CULTURA, 2024a).

En matèria d'igualtat de gènere, una de les innovacions principals de la llei és la reserva d'un mínim del 35% de les ajudes a la producció de cinema dirigit per dones, juntament amb un crèdit anual als guions escrits exclusivament per dones. Aquesta iniciativa busca corregir la desigualtat de gènere històrica que caracteritza el sector audiovisual. Organitzacions com l'Associació de Dones Cineastes i de Mitjans Audiovisuals (CIMA, per la sigla en castellà) s'han mostrat a favor de l'aplicació de quotes,² tot i que també han destacat la insuficiència d'aquestes mesures per revertir la situació de desigualtat estructural (VERDE, 2022). No obstant això, les quotes no han estat l'únic punt discutit del projecte de llei. Un dels aspectes més criticats ha estat la inconcreció en matèria de protecció de la diversitat lingüística. El Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) va presentar diverses al·legacions durant els períodes establerts, en què va posar èmfasi en la necessitat de fixar un percentatge mínim de presència d'obres en llengües cooficials de l'Estat als catàlegs de les plataformes de vídeo a la carta per subscripció, o *subscription video on demand* (SVOD).

Al mateix temps, també s'ha criticat la tendència centralista de mantenir competències sobre aspectes com les plataformes en línia, la protecció de menors, la diversitat cultural o els discursos d'odi, que queden en mans de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC) (COMUNICACIÓ 21, 2021). En el moment de tancar aquest capítol, la llei continua en fase de tramitació parlamentària degut a les successives

Una de les innovacions principals del projecte de llei actual és la reserva d'un mínim del 35% de les ajudes a la producció de cinema dirigit per dones

.....

2. Les portaveus de CIMA han expressat en nombroses ocasions la seva postura favorable a l'establiment de quotes com una mesura imprescindible per assolir la igualtat en el sector. Per exemple: <https://cimamujerescineastas.es/paula-palacios-en-las-jornadas-de-industria-de-aecine>

A començament de 2024, el sector celebrava la previsió d'una partida històrica del Departament de Cultura de 566 milions d'euros, que representava l'1,7% del pressupost global, a només tres dècimes de l'esperat 2%

.....

esmenes presentades, després que l'11 de juny de 2024 el Consell de Ministres aprovés el text i el remetés al Congrés dels Diputats per a la seva tramitació.

Seguint en l'àmbit espanyol, al llarg de 2023 i 2024 el Ministeri de Cultura va dur a terme diverses iniciatives dirigides al foment de públics i al suport a l'exhibició. Per una banda, va impulsar la mesura anomenada Cine Sénior (MINISTERIO DE LA PRESIDENCIA, JUSTICIA Y RELACIONES CON LAS CORTES, 2024), una concessió directa de subvencions a exhibidores per fomentar l'accés al cinema a persones majors de 65 anys, i així facilitar que aquest col·lectiu pugui accedir al cinema al preu de dos euros almenys un dia a la setmana. El govern espanyol estima que un total d'1.690.758 espectadors sèniors s'han beneficiat de la iniciativa al llarg de 2024, impulsada per l'ICAA i regulada pel Real Decreto 447/2023 (LA MONCLOA, 2025). Per altra banda, a mitjan 2024 es va presentar el projecte Cine Escuela que, seguint l'exemple de França,³ busca dur públic infantil escolar a les sales de cinema en horari matinal (MINISTERIO DE CULTURA, 2024b) i té l'objectiu d'implementar-se al llarg del curs escolar 2025–2026.

En relació amb l'ICAA, en la convocatòria de les Ayudas generales para la producció de largometrajes sobre proyecto, hi ha hagut canvis entre 2023 i 2024 si ens fixem en les tres comunitats autònomes que han rebut més finançament. El 2023 Catalunya va encapçalar la llista, amb un import total de 18.965.256 euros repartits entre 22 projectes i amb 36 productores beneficiàries; la va seguir la Comunitat de Madrid, amb 18.687.516 euros en 26 projectes (4 més que Catalunya) i amb 42 productores beneficiàries; i, en tercer lloc, el País Basc, amb una dotació de 12.610.560 euros distribuïts entre 14 projectes i 24 productores. En canvi, les xifres de 2024 mostren un augment considerable dels projectes que han rebut el suport de l'ICAA a la Comunitat de Madrid, amb 37 projectes liderats per 60 productores i un import total de 22.258.829 euros. Catalunya ha ocupat la segona posició, amb 26 projectes, 44 productores i una dotació de 19.197.435,50 euros, seguida del País Basc, que ha obtingut una dotació menor que l'any anterior, amb 8.359.900 euros, 12 projectes i 16 productores.

Pel que fa al marc legislatiu català vinculat a la cultura i l'audiovisual, entre 2023 i 2024 destaca l'aprovació de l'Avantprojecte de llei de l'Institut de la Filmoteca de Catalunya, que busca consolidar la Filmoteca com a equipament nacional dedicat a la conservació, preservació i difusió del patrimoni i la cultura cinematogràfiques, elevant la institució a la categoria d'equipament nacional directament dependent del Departament de Cultura (GOVERN DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, 2023a).

En matèria de finançament públic, pel que fa al context català, la convocatòria d'eleccions autonòmiques anticipades i la situació de pressupostos prorrogats ha afectat directament una de les reclamacions històriques del sector cultural: l'assignació del 2% dels pressupostos públics de la Generalitat de Catalunya. A començament de 2024, el sector celebrava la previsió d'una partida històrica del Departament de Cultura de 566 milions d'euros, que representava l'1,7% del pressupost global, a només tres dècimes de l'esperat 2%, cosa que suposava un increment significatiu de 89 milions respecte a la dotació de 2023.

3. A França el programa École et Cinéma es va implementar el 1994 a l'escola elemental (de sis a nou anys) i el 2022 es va ampliar a la maternal (entre cinc i sis). Els alumnes assisteixen a un mínim de tres projeccions per curs escolar, una per trimestre, a un preu reduït.

Tanmateix, l'anul·lació del projecte d'aquest pressupost i la prorrogació dels anteriors va fer que els projectes audiovisuals catalans deixessin de créixer un 4% (i fins a un 12% en el cas de projectes en català) (PÉREZ, 2024), i alhora també va repercutir en la suspensió de l'ampliació del Catalunya Media City al Besòs o de la partida de 8 milions d'euros que s'havia de destinar al doblatge i la subtitulació de pel·lícules.

Tot i això, el 2% ha estat un dels temes blindats en el pacte entre PSC i ERC per a la investidura de Salvador Illa, i des de la nova conselleria de Cultura, liderada per Sònia Hernández, s'ha expressat el compromís de donar continuïtat a les polítiques culturals traçades en l'anterior mandat. En aquest sentit, juntament amb l'objectiu del 2%, un dels projectes principals precisament és Catalunya Media City, que forma part del pla Catalunya Lidera, en la governança del qual hi participen la Generalitat (amb set departaments implicats), el Consorci del Besòs, l'Ajuntament de Terrassa i la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA), que han creat una comissió mixta de seguiment. El projecte preveu diverses accions, principalment la creació d'un *hub* audiovisual a les Tres Xemeneies, l'antiga central tèrmica de Sant Adrià de Besòs, que preveu iniciar la seva activitat a finals de 2028 i té l'objectiu de convertir-se en un referent internacional en matèria de producció audiovisual, recerca, formació i atracció d'empreses audiovisuals i digitals. A més, Catalunya Media City preveu l'ampliació de les instal·lacions del Parc Audiovisual de Catalunya, a Terrassa. En total, el pressupost per a les accions de Sant Adrià de Besòs i Terrassa suma gairebé 84 milions d'euros, i en el finançament hi participen el Departament de Cultura i el Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, que el 2023 va signar un acord amb la Generalitat per al traspàs de 60 milions d'euros amb l'objectiu d'impulsar les fases inicials del desenvolupament del complex (GOVERN DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, 2023b).

En relació amb les ajudes concedides per l'Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC) a través de l'Àrea de l'Audiovisual, des de l'aplicació del Pla estratègic de suport a l'audiovisual 2017–2020, l'Àrea ha treballat en la segmentació dels ajuts i ha buscat fomentar la perspectiva de gènere, la sostenibilitat, la llengua i el desenvolupament empresarial. Concretament, els pressupostos de 2023 i 2024 van ser d'un total de 32.143.258,60 i 42.685.182,28 euros, respectivament, distribuïts tal com es mostra a la taula 1. L'increment de la quantia total respon principalment a l'obertura d'una nova línia d'ajuts destinats al desenvolupament de laboratoris, residències i programes d'escriptura de creació (ICEC, 2024a), que busca professionalitzar les primeres fases de creació i desenvolupament dels projectes audiovisuals.

Pel que fa a la dotació específica per a la producció de llargmetratges cinematogràfics, el canvi més significatiu entre les convocatòries de 2023 i 2024 va ser la introducció, en el darrer any, d'una línia pròpia per als documentals (ICEC, 2024b).⁴ Així, el 2023 un total de 50 productores participants en 41 projectes (27 llargmetratges de ficció i 14 documentals) van ser beneficiàries de l'ajuda, que va tenir una dotació ampliada de 16,2 milions d'euros. Pel que fa a 2024, la convocatòria adreçada a la producció de llargmetratges de ficció es va dotar amb 15 milions d'euros (després d'una ampliació respecte a la dotació inicial de 9 milions),

El projecte preveu diverses accions, principalment la creació d'un *hub* audiovisual a les Tres Xemeneies, l'antiga central tèrmica de Sant Adrià de Besòs, que preveu iniciar la seva activitat a finals de 2028

.....

4. Aquesta línia té en compte tres modalitats diferents: llargmetratges cinematogràfics, sèries i televisió.

En l'exercici 2023, l'aportació al cinema català per part de la CCMA va créixer un 14% respecte a l'any anterior, en què ja hi havia hagut un notable increment, del 20%, en relació amb el 2021

.....

distribuïts entre 38 productores participants en 26 projectes. I pel que fa a la convocatòria específica de documentals, el 2024 en van resultar beneficiàries 16 productores participants en 12 projectes, amb una dotació total d'1,7 milions d'euros. A banda d'això, el 2024 també s'hi va incloure una bonificació de les sessions escolars en català, per tal de fomentar la difusió del cinema de producció catalana i en versió catalana, original, doblada o subtitulada.

Taula 1. Subvencions concedides per l'ICEC al sector audiovisual de Catalunya (2023–2024)^A

Tipologia de subvencions	2023	2024
Formació	297.000,00	297.000,00
Desenvolupament	1.944.441,11	2.000.000,00
Laboratoris i residències	–	2.883.838,51
Producció	24.559.917,52	31.565.731,36
Difusió i promoció	5.175.233,97	5.771.946,41
Infraestructures	166.666,00	166.666,00
Total	32.143.258,60	42.685.182,28

^A No es recullen les aportacions fetes per les àrees transversals de l'ICEC al sector audiovisual en general.

Font: ICEC (2024c) i mitjançant comunicació personal amb l'ICEC (març i abril de 2025).

Pel que fa a les aportacions de l'ICEC als àmbits audiovisuals i digitals que es van realitzar a través de les àrees transversals, destaquen dues novetats entre 2023 i 2024. Per una banda, des de l'Àrea de Desenvolupament i Transformació Empresarial, el 2024 es van impulsar les ajudes a projectes empresarials d'emprenedoria cultural, de caràcter plurianual i amb una dotació de 58.942,05 euros dirigides a projectes d'emprenedoria en fase inicial. I, per una altra banda, des de l'Àrea de Públics, es va impulsar l'ajut per a programes de foment d'hàbits i consum culturals en l'audiovisual per a infants i joves, també de caràcter plurianual i amb una dotació de 2.200.000 euros per al 2024.

En relació amb l'aportació de la CCMA al cinema de producció catalana, hi ha hagut una continuïtat en la recuperació de la inversió, que es va veure reduïda dràsticament a partir de 2010, en què es va arribar a la xifra mínima de participació amb un total de 15 films qualificats (JOSÉ I SOLSONA, 2024). En l'exercici 2023, l'aportació al cinema català per part de la CCMA va créixer un 14% respecte a l'any anterior, en què ja hi havia hagut un notable increment, del 20%, en relació amb el 2021. En total, l'any 2023 una tercera part dels films qualificats van tenir participació de la CCMA (JOSÉ I SOLSONA, 2024). En el moment d'elaborar aquest capítol no es disposa de les dades corresponents a l'exercici 2024.

Pel que fa al Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, el 2024 va donar suport a 481 doblatges i 716 subtitulacions en llengua catalana, fet que suposa un increment del 31% i del 19%, respectivament, en relació amb les xifres de 2023. Al mateix temps, destaca l'increment pressupostari de la Secretaria de Política Lingüística,

que el 2024 va arribar als 63 milions d'euros, dels quals 10 milions es van destinar a incentivar l'ús del català en continguts audiovisuals, videojocs i internet.

Finalment, per tancar aquesta secció, destacarem algunes de les iniciatives públiques que es van impulsar pel que fa a la sostenibilitat i a la promoció de la igualtat de gènere, dos eixos de treball que es van definir com a prioritaris. Per una banda, entre 2023 i 2024, tant l'ICEC com l'ICAA van impulsar diverses iniciatives per promocionar la sostenibilitat en la indústria cinematogràfica. Ambdues institucions van incorporar el criteri ambiental o criteri verd en diferents línies d'ajudes públiques, tant a través de la inclusió de requisits específics com en la consideració de mesures sostenibles com a despesa subvencionable. Concretament, des de l'ICAA es va impulsar la creació del Certificado Español de Sostenibilidad Audiovisual (CESA), l'aplicació del qual està prevista a partir de 2025; mentre que l'ICEC va posar en marxa un pla de sostenibilitat propi, l'anomenat Pla C* Cultura pel Clima, que inclou diverses formacions i eines com ara la *Guia per a la incorporació de criteris de sostenibilitat a les filmacions i els rodatges*, publicada per la Catalunya Film Commission.⁵

Per una altra banda, en matèria d'igualtat de gènere, destaquen accions impulsades per associacions de professionals que compten amb recolzament públic. En primer lloc, la creació del Departament contra els abusos, creat el 2022 per l'Acadèmia del Cinema Català, una iniciativa pionera que busca donar resposta als casos d'assetjament que s'han començat a fer visibles al sector cultural català i espanyol. El Departament consta de dues àrees principals: un servei d'atenció a les persones que han patit o estan patint algun tipus de violència masclista o LGTBI-fòbica, i un seguit d'accions destinades a la prevenció, amb l'objectiu de generar recursos com ara protocols, activitats de formació i sensibilització, i anàlisi de dades. En la mateixa línia, el juny de 2024, l'Acadèmia, en col·laboració amb la Conselleria d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya, l'Àrea de Cultura, Educació, Esports i Cicles de Vida de l'Ajuntament de Barcelona, i l'Àrea de Feminismes i Igualtat de la Diputació de Barcelona, va presentar el primer *Protocol guia per la prevenció i abordatge de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques en el sector audiovisual* (ACADÈMIA DEL CINEMA CATALÀ, 2024a). Es tracta d'un text que posa èmfasi en la prevenció proactiva, entesa com "un conjunt d'actuacions permanents i prèvies a la constatació de conductes violentes", entre les quals destaquen accions com la formació de persones de referència dins dels rodatges o activitats de sensibilització dirigides a tot l'equip dels projectes a l'inici de les produccions. Al mateix temps, s'aposta per la reparació integral, amb mesures efectives i no revictimitzadores, de caràcter jurídic, econòmic, social, laboral, sanitari i educatiu, enfocades de manera simultània a la no repetició i amb la finalitat de recuperació. El protocol també reconeix la figura de coordinació d'intimitat com un nou perfil professional referent en prevenció de les violències masclistes en els assajos i rodatges de les escenes relacionades amb la sexualitat i la intimitat, a partir d'una proposta de difusió, formació i acreditació actualment en curs. Juntament amb això, el mes de juny de 2024 l'associació Dones Visuals va presentar la primera *Guia de bones pràctiques per un audiovisual divers, igualitari i inclusiu*

El protocol també reconeix la figura de coordinació d'intimitat com un nou perfil professional referent en prevenció de les violències masclistes en els assajos i rodatges de les escenes relacionades amb la sexualitat i la intimitat

.....

5. La guia completa en format digital es pot consultar en aquest enllaç: issuu.com/icec_generalitat/docs/guia-filmacions

Durant el bienni de què s’ocupa aquest Informe, la tendència a l’alça que s’havia registrat en els darrers anys en la producció cinematogràfica espanyola s’ha consolidat, amb xifres rècord de 375 i 374 films produïts el 2023 i el 2024, respectivament

.....

davant i darrere de la pantalla (DONES VISUALS, 2024), un document que busca oferir mesures per enriquir els processos de creació, incentivant pràctiques laborals inclusives i lliures de discriminacions masclistes, racistes, colonials, xenòfobes, capacitistes, LGTBIQA-fòbiques o classistes, entre d’altres.

3. Producció

En aquest apartat s’examina l’estat de la producció cinematogràfica catalana tenint en compte aspectes quantitatius i qualitatius, per tal de fer una diagnosi el més completa possible. El criteri que s’utilitza al llarg d’aquest capítol per identificar les produccions corresponents a cada any és la data de qualificació dels films. Així mateix, es consideren produccions catalanes aquelles obres que compten amb la participació d’almenys una productora amb domicili fiscal a Catalunya.

Durant el bienni de què s’ocupa aquest Informe, la tendència a l’alça que s’havia registrat en els darrers anys en la producció cinematogràfica espanyola s’ha consolidat, amb xifres rècord de 375 i 374 films produïts el 2023 i el 2024, respectivament. La mitjana de producció anual espanyola del període que va de 2021 a 2024 va ser de 336 pel·lícules, una dada que representa un increment del 31% respecte al període anterior (de 2015 a 2019),⁶ en què la mitjana registrada va ser de 256,20 films (CABALLERO MOLINA, JARIOD, 2023). Aquest increment es pot entendre de manera multifactorial; per una banda podem considerar l’impuls a la producció de les ajudes públiques però per l’altra també la proliferació de les plataformes digitals, que representen una nova font de finançament i, al mateix temps, generen una demanda constant de contingut nou. La taula 2 mostra les dades de producció tant en l’àmbit espanyol com en el català per al període comprès entre 2021 i 2024:

Taula 2. Evolució de la producció de llargmetratges espanyols i catalans (2021–2024)

	2021	2022	2023	2024
Llargmetratges espanyols	273	322	375	374
Llargmetratges catalans	81	98	90	114
% catalans/espanyols	29,67	30,43	24,00	30,48

Font: elaboració pròpia amb dades de l’ICEC (2024c) i l’ICAA (2023b), i mitjançant comunicació personal amb ambdues institucions (març i abril de 2025).

6. En aquest cas, per calcular l’increment percentual, s’ha deixat fora la xifra de producció espanyola corresponent al 2020, que va ser de 222 films, dels quals 66 van ser de producció catalana. La davallada excepcional de la producció registrada aquest any es deu principalment a les afectacions derivades de la pandèmia de la Covid-19.

Pel que fa a la producció cinematogràfica a Catalunya, les dades apunten a un increment notable del nombre de produccions el 2024, amb 114 obres registrades. Es tracta d’una fita per a la producció catalana, tenint en compte que és la primera vegada al llarg d’aquesta dècada que la producció sobrepassa el llinar del centenar de films i supera l’anterior xifra rècord de 2022 (98 films) amb 16 pel·lícules de diferència. Així, respecte al total de la producció espanyola, Catalunya registra un augment del 6,48% en la seva aportació en comparació a 2023 i, a grans trets, la participació catalana s’estabilitza lleugerament per sobre d’un quart del total de la producció estatal.

En l'àmbit dels curtmetratges, a Espanya es detecta un creixement en la producció del 37,15% entre 2021 i 2024, mentre que a Catalunya la xifra de curtmetratges produïts anualment també creix, però de manera més moderada, amb un augment del 13,5% i una mitjana de 130,5 peces per any, tal com il·lustra la taula 3. En els darrers anys, la xifra de curtmetratges només ha baixat del llindar dels cent el 2020, de resultes de la pandèmia, amb 95 curts produïts.

Taula 3. Evolució de la producció de curtmetratges espanyols i catalans (2021–2024)

	2021	2022	2023	2024
Curtmetratges espanyols	471	465	556	646
Curtmetratges catalans	118	118	152	134
% catalans/espanyols	25,05	25,38	27,34	20,74

Font: elaboració pròpia amb dades de l'ICEC (2024c) i l'ICAA (2023b), i mitjançant comunicació personal amb ambdues institucions (març i abril de 2025).

Tornant a la producció de llargmetratges, si ens fixem en la distribució de les produccions segons el gènere cinematogràfic, en l'àmbit català es constata la rellevància de la ficció i l'animació, com podem veure a la taula 4.

Taula 4. Distribució de la producció espanyola i catalana per gèneres cinematogràfics (2023–2024)

Gènere cinematogràfic	2023			2024		
	Producció espanyola	Producció catalana	% catalanes/espanyoles	Producció espanyola	Producció catalana	% catalanes/espanyoles
Ficció	166	53	31,93%	173	65	38,73%
Documental	165	34	20,61%	172	43	18,60%
Animació	6	3	50,00%	11	7	54,55%
Experimental	14	2	14,29%	18	6	33,33%

Font: elaboració pròpia amb dades de l'ICEC (2024c) i l'ICAA (2023b), i mitjançant comunicació personal amb ambdues institucions (març i abril de 2025).

El predomini de la ficció és una tendència que es manté respecte a anys anteriors però, en canvi, destaca l'augment de produccions d'animació, que passen d'un màxim d'un o dos títols entre 2018 i 2022 a les set produccions qualificades el 2024. A més, la bona salut de l'animació catalana es dibuixa no només a partir de dades quantitatives, sinó a través de la projecció i el reconeixement nacional i internacional dels últims anys. És el cas de *Robot dreams* (2023), de Pablo Berger, nominada a l'Oscar al millor llargmetratge d'animació, guanyadora en la categoria de millor pel·lícula al Festival d'Annecy, de millor pel·lícula d'animació als Premis del Cinema Europeu i premi Goya a millor pel·lícula d'animació; també és el cas de *Rock bottom* (2024), de María Trénor, i de *Mariposas negras* (2024), de David Baute, estrenades internacionalment al Festival d'Annecy, i aquesta última premiada als premis Forqué, Goya i Gaudí, entre d'altres.

Pel que fa a la producció cinematogràfica a Catalunya, les dades apunten a un increment notable del nombre de produccions el 2024, amb 114 obres registrades

.....

**Al llarg del
bienni analitzat,
s'intensifica
la tendència
d'un model de
producció molt
atomitzada,
on predomina
un teixit de
productores
petites que no
poden fer front a
diversos projectes
en paral·lel**

.....

Pel que fa al model i estructura de les produccions catalanes (taula 5), és destacable l'increment de les coproduccions internacionals, en què es passa de 12 coproduccions amb altres països el 2021 a un total de 40 el 2024. Aquestes 40 coproduccions internacionals representen el 35% de la producció catalana d'aquest any.

Taula 5. Evolució del model de producció en el cas dels llargmetratges catalans (2021–2024)

	2021	2022	2023	2024
Producció catalana	44	48	38	37
Coproducció amb altres comunitats autònomes	25	18	27	37
Coproducció amb altres països	12	32	25	40

Font: elaboració pròpia amb dades de l'ICEC (2024c) i l'ICAA (2023b), i mitjançant comunicació personal amb ambdues institucions (març i abril de 2025).

En relació amb el nombre d'empreses dedicades a l'audiovisual, d'acord amb les dades del Registre d'Empreses Audiovisuales de Catalunya (REAC),⁷ el 2023 n'hi havia 2.934 i el 2024, un total de 3.150; per tant, en el darrer bienni s'ha produït un increment de 216 empreses audiovisuals catalanes. Si ens fixem en aquelles que concentren la seva activitat en la producció cinematogràfica, en termes estatals Catalunya es manté com a segona potència, per darrere de la Comunitat de Madrid, d'acord amb les dades del cens autonòmic elaborat per l'ICAA (2023a). Tot i això, la diferència entre les dues comunitats autònomes s'ha ampliat considerablement en els darrers anys degut al creixement exponencial de les empreses registrades a Madrid: el 2021 a Madrid hi constaven 124 productores i a Catalunya 90, mentre que el 2023, de les 553 productores cinematogràfiques registrades a tot Espanya, 195 tenien el domicili fiscal a Madrid i 107, a Catalunya. Les dades de 2024 mostren un lleu retrocés en aquest creixement, amb 177 productores madrilenyes i 127 de catalanes.

A l'hora d'entendre el teixit empresarial de la producció catalana, cal tenir en compte que, com apuntava l'*Informe* anterior (CABALLERO MOLINA, JARIOD, 2023), moltes d'aquestes productores es creen per dur a terme un únic projecte i, anualment, participen en molt poques produccions. Segons dades proporcionades per l'ICEC, el 2023 un 85,6% de les productores catalanes van participar en una única producció audiovisual, un 12% en dos projectes i només un 2,4% en tres projectes; unes xifres que pràcticament es repliquen l'any següent. Així doncs, al llarg del bienni analitzat, s'intensifica la tendència d'un model de producció molt atomitzada, on predomina un teixit de productores petites que no poden fer front a diversos projectes en paral·lel.

En relació amb l'evolució del cost mitjà d'un llargmetratge de ficció, les xifres es mantenen estables, amb un lleuger increment si es compara la mitjana de 2021, de 2,7 milions d'euros, amb la de 2024, de 2,9 milions d'euros.⁸ També és destacable l'àmplia forquilla pressupostària on es distribueixen les produccions. Per exemple, el 2024 els llargmetratges de ficció que van rebre l'ajuda a la producció atorgada per l'ICEC

7. Es tracta d'un registre adscrit a l'ICEC (Institut Català de les Empreses Culturals) on consten empreses de producció, comunicació i distribució d'obres audiovisuals, de doblatge audiovisual, d'exportació i de serveis tècnics auxiliars, i les exhibidores d'obres cinematogràfiques.

8. Aquestes xifres s'han calculat a partir dels pressupostos de les produccions de ficció que han rebut l'ajuda a la producció atorgada per l'ICEC en règim de concurrència competitiva.

es distribueixen de la manera següent: hi ha tres films amb un pressupost inferior a 1,5 milions d'euros, deu títols amb pressupostos de més d'1,5 milions d'euros i menys de 2,5 milions d'euros; cinc produccions de més de 2,5 milions d'euros i menys de 3,5 milions d'euros; i finalment un total de sis pel·lícules que tenen pressupostos superiors als 3,5 milions d'euros.

Pel que fa a la situació del català en relació amb la producció cinematogràfica, les xifres que recull l'Acadèmia del Cinema Català sobre els títols que competeixen als Premis Gaudí són un bon termòmetre. En la 16a edició dels Premis Gaudí, que va reconèixer els films estrenats al llarg de 2023, un total de 13 títols van ser candidats⁹ a la categoria de millor pel·lícula, on competeixen els films en versió original catalana. L'any següent, la xifra de pel·lícules catalanes va quedar en 11 títols, dos menys que l'any anterior. Tot i això, si es consideren en global totes les categories, el balanç és molt positiu: 31 dels 65 llargmetratges de ficció van ser en versió original catalana, així com 9 dels 12 documentals i 10 dels 15 curtmetratges preseleccionats, un rècord inèdit en la història dels guardons. Així, l'Acadèmia va destacar la xifra rècord del 47% de les produccions candidates rodades en català, que confirmen la tendència a l'alça respecte a 2023, en què les produccions en versió original catalana van representar el 40%, i el 2022, el 32%. Pel que fa als pressupostos dels llargmetratges de ficció en versió original catalana, la mitjana de 2024 se situa en la xifra d'1,76 milions d'euros, mentre que el 2023 la mitjana va ser d'1,39 milions d'euros. Tot i aquest increment, els pressupostos de les pel·lícules de ficció rodades en català encara queden lluny dels llargmetratges de ficció rodats en castellà o altres llengües que participen als Premis Gaudí, que van registrar un pressupost mitjà de 2,05 i 2,32 milions d'euros el 2023 i el 2024, respectivament (ACADÈMIA DEL CINEMA CATALÀ, 2024b).

Per tal de contextualitzar i matisar aquestes dades de caràcter quantitatiu, creiem interessant fixar-nos també en aspectes qualitatius que han definit el panorama cinematogràfic català durant el bienni 2023–2024. En l'àmbit internacional, hi ha dues cites clau que han contribuït de manera significativa a la projecció exterior del cinema català: el Festival de Canes i la Berlinale. A Canes, s'ha reconegut la qualitat del cinema català amb premis a *Creatura* (2023), d'Elena Martín, i *Robot dreams* (2023), de Pablo Berger, així com amb la selecció per participar-hi de coproduccions com *Misericòrdia* (2024), que ha comptat amb la productora Andergraun Films. A la Berlinale, després de l'Os d'Or per a *Alcarràs* (2022), de Carla Simón, el 2023 van destacar films com *20.000 espècies d'abelles* (2023), d'Estíbaliz Urresola, i *Inside the yellow cocoon shell* (2023), de Pham Thien An, mentre que el 2024 la presència catalana va ser més testimonial.

En l'àmbit estatal, el Festival Internacional de Sant Sebastià també ha estat un espai destacat per al cinema català. El 2023, hi van participar 20 produccions catalanes (segons dades de l'ICEC), amb presències rellevants com l'estrena nacional a la secció oficial d'*Un amor* (2024), d'Isabel Coixet —guardonada amb el premi Feroz Zinemaldia i la Concha de Plata a la millor interpretació de repartiment—, i *Dispararon al pianista* (2023), de Fernando Trueba i Javier Mariscal. També cal

Els pressupostos de les pel·lícules de ficció rodades en català encara queden lluny dels llargmetratges de ficció rodats en castellà o altres llengües que participen als Premis Gaudí

.....

9. Segons les bases dels Premis Gaudí, poden ser candidates aquelles produccions estrenades al llarg de l'any que s'inscriuïn en el termini establert i compleixin els criteris que estableixen les bases.

A Catalunya el nombre de sales de cinema ha experimentat un lleuger descens entre 2023 i 2024, de 134 a 132

.....

mentonar el reconeixement a Carla Simón amb el Premi Nacional de Cinema, atorgat pel Ministeri de Cultura i Esport. El 2024, el nombre de produccions catalanes seleccionades al festival va augmentar fins a 22. Entre els guardons més destacats hi ha la Concha d'Or i el premi Feroz Zinemaldia de la Crítica per a *Tardes de soledad* (2024), documental d'Albert Serra; la Concha de Plata a la millor interpretació protagonista per *Los destellos* (2024), de Pilar Palomero, i la Concha de Plata a la millor direcció per *El llanto* (2024), producció amb participació catalana dirigida per Pedro Martín-Calero.

4. Exhibició i distribució

En l'apartat anterior hem corroborat una tendència a l'alça en la producció, tant en el context espanyol com en el català. En aquesta secció ens centrem en la segona fase de la cadena per analitzar de quina manera aquestes produccions arriben a les pantalles i als espectadors.

En primer lloc, la comptabilització del nombre exacte de sales de cinema i pantalles actives a Espanya no és una tasca senzilla, ja que diverses entitats i institucions que realitzen aquest cens ofereixen xifres lleugerament divergents. Per a l'elaboració d'aquest apartat, treballem amb dades proporcionades per l'ICAA, l'ICEC i l'AIMC (Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación). Al mateix temps, cal tenir en consideració que les dades d'espectadors i recaptació de 2024, facilitades per l'ICEC, que s'ofereixen en aquest *Informe* estan processades al 95%.

El cens de sales més recent és el realitzat per l'AIMC (AIMC, 2025), que comptabilitza un total de 752 sales de cinema a Espanya a data d'abril de 2024, un increment d'una sala respecte a les xifres de 2023. Pel que fa al nombre de pantalles, l'associació situa la xifra en 3.560, una dada que representa una lleugera disminució de 31 pantalles respecte al cens anterior, amb 68 altes i 99 baixes. No obstant això, des de 2019 el nombre de pantalles s'ha estabilitzat al voltant de 3.600 unitats. En relació amb la distribució autonòmica, l'AIMC identifica Andalusia, Catalunya i Madrid com les tres comunitats autònomes amb major nombre de sales de cinema, amb 649, 600 i 534, respectivament, que representen pràcticament la meitat del total de sales espanyoles. Concretament, d'acord amb les dades facilitades per l'ICEC, a Catalunya el nombre de sales de cinema ha experimentat un lleuger descens entre 2023 i 2024, en què s'ha passat de 134 a 132 sales, una davallada que s'ha fet més notòria en el nombre de pantalles, les quals han passat de 642 el 2023 a 614 el 2024.

Si ens fixem en la tipologia d'aquestes sales de cinema, en el conjunt d'Espanya destaca una tendència que també defineix el context català: els cinemes de més de 8 pantalles concentren bona part del percentatge d'espectadors i de recaptació. Concretament, en el cas espanyol, els cinemes de més de 8 pantalles l'any 2023 van concentrar el 64,21% del total d'espectadors i el 65,75% de la recaptació, i el 2024 el 63,71% d'espectadors i el 65,57% de la recaptació. En aquest sentit, a la taula 6, a partir dels informes de l'ICAA, veiem com es consolida la tendència de concentració de pantalles en grans complexos d'exhibició, que tenen la capacitat d'oferir un ampli ventall de pel·lícules.

Taula 6. Evolució del nombre de sales i pantalles a Catalunya (2023–2024)

	2023		2024	
Nre. pantalles per sala de cinema	Nombre de sales	Nombre de pantalles	Nombre de sales	Nombre de pantalles
1	61	61	60	60
2	5	10	7	14
De 3 a 5	12	54	11	49
De 6 a 8	21	155	20	148
Més de 8	27	399	27	332
Total	126	679	125	603

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'ICAA (2023b) i mitjançant comunicació personal amb l'ICAA (març i abril de 2025).

Pel que fa a la recaptació i les xifres d'espectadors, en el conjunt espanyol destaca el predomini de les pel·lícules de producció nord-americana: el 2023 es van estrenar un total de 674 pel·lícules dels Estats Units, que van representar el 59,85% dels espectadors i el 60,82% de la recaptació de taquilla. En canvi, la producció espanyola, amb una xifra de títols estrenats pràcticament igual (673), va sumar el 17,51% d'espectadors i el 16,70% de la recaptació. Pel que fa a les sessions, les pel·lícules nord-americanes van arribar al 55,51% de la programació, mentre que les pel·lícules de producció espanyola van suposar el 21,16% de les sessions programades aquell any. Aquesta tendència es veu clarament a la taula 7, que recull les xifres de recaptació i espectadors de les cinc pel·lícules més vistes al mercat espanyol entre 2023 i 2024.

Taula 7. Llargmetratges amb més recaptació al mercat espanyol (2023–2024)

2023					
	Títol	Data d'estrena	Espectadors	Recaptació (€)	País de producció
1	<i>Barbie</i>	20-07-2023	5.268.888	33.413.834,95	Estats Units
2	<i>Super Mario Bros. La Pel·lícula</i>	31-03-2023	4.375.264	27.289.328,58	Estats Units
3	<i>Avatar: El sentit de l'aigua</i>	16-12-2022	3.298.347	24.577.408,93	Estats Units
4	<i>Oppenheimer</i>	20-07-2023	3.115.605	20.649.249,60	Estats Units
5	<i>Elemental</i>	14-07-2023	2.110.611	12.884.902,24	Estats Units
2024					
	Títol	Data d'estrena	Espectadors	Recaptació (€)	País de producció
1	<i>Del revés 2 (Inside out 2)</i>	16-06-2024	6.842.320	45.127.515,82	Estats Units
2	<i>Deadpool y Lobezno</i>	24-07-2024	3.309.777	23.674.586,34	Estats Units
3	<i>Gru 4. El meu dolent favorit</i>	03-07-2024	3.193.793	20.479.098,52	Estats Units
4	<i>Gladiator II</i>	15-11-2024	2.687.218	19.432.167,38	Estats Units
5	<i>Vaiana 2</i>	29-11-2024	2.462.345	16.931.217,13	Estats Units

Font: elaboració pròpia amb dades de l'ICAA (2023b) i mitjançant comunicació personal amb l'ICAA (març i abril de 2025).

En el context català, les dades són molt similars, amb *Barbie* encapçalant el rànquing en ser l'únic títol de 2023 que sobrepassa el milió d'espectadors i que ha sumat una recaptació de 7 milions d'euros.

Els cinc títols que encapçalen el rànkung durant aquest bienni compten amb grans distribuïdores internacionals, principalment les divisions espanyoles de Universal, Sony i Warner Bros

Si ens fixem específicament en les pel·lícules de producció espanyola amb més recaptació al mercat espanyol entre 2023 i 2024 (taula 8), cal tenir en compte que els cinc títols que encapçalen el rànkung durant aquest bienni compten amb grans distribuïdores internacionals, principalment les divisions espanyoles de Universal, Sony i Warner Bros.

Taula 8. Llargmetratges de producció espanyola amb més recaptació al mercat espanyol (2023–2024)

2023				
	Títol	Data d'estrena	Espectadors	Recaptació (€)
1	<i>Campeónex</i>	18-08-2023	1.950.289	11.701.717,50
2	<i>Ocho apellidos marroquís</i>	01-12-2023	1.300.118	8.883.589,23
3	<i>Vacaciones de verano</i>	06-07-2023	1.235.790	7.347.902,44
4	<i>Mòmies</i>	24-02-2023	969.016	5.881.129,48
5	<i>¡Vaya vacaciones!</i>	21-04-2023	791.425	4.724.381,18
2024				
	Títol	Data d'estrena	Espectadors	Recaptació (€)
1	<i>Padre no hay más que uno 4</i>	17-07-2024	2.141.483	13.209.079,05
2	<i>La infiltrada</i>	13-09-2024	1.263.673	8.043.454,88
3	<i>Buffalo kids</i>	14-08-2024	839.774	5.186.916,45
4	<i>Odio el verano</i>	23-08-2024	809.513	5.153.232,37
5	<i>La familia Benetón</i>	22-03-2024	621.469	4.049.707,71

Font: elaboració pròpia amb dades de l'ICAA (2023b) i mitjançant comunicació personal amb l'ICAA (març i abril de 2025).

La taula 8 mostra les dades referents als cinc títols que encapçalen el rànkung dels films més taquillers. Però si ens fixem en la llista completa de 2024, en les posicions 7 i 8 hi trobem dos dels fenòmens del cinema de producció catalana dels últims temps: *El 47*, dirigida per Marcel Barrena, amb una recaptació a Espanya de 3.261.663,66 euros i 511.458 espectadors; i *Casa en flames*, de Dani de la Orden, amb 3.078.666,63 euros recaptats i 461.489 espectadors. Sens dubte, les xifres de 2024 dibuixen un any històric per al cinema en català: aquests dos films han coincidit durant diverses setmanes al *top 10* de la taquilla espanyola i, fins i tot, han liderat el rànkung en algun moment. Tot i aquest impacte en les xifres espanyoles, val a dir que el gran gruix de la recaptació d'ambdues pel·lícules s'ha fet principalment a les sales de cinema catalanes: en el cas de *Casa en flames*, un 85% de la recaptació total correspon a Catalunya, i en el d'*El 47*, un 64%.¹⁰ Així, l'estrena d'aquestes dues pel·lícules ha propiciat un any de rècord per a la taquilla catalana. L'any 2023, la recaptació conjunta de les deu pel·lícules més vistes en versió catalana va sumar poc més d'un milió d'euros i un total de 166.344 espectadors (ICEC, 2024c), mentre que el 2024, aquestes xifres es van multiplicar exponencialment, i van arribar a una recaptació conjunta de més de 5 milions d'euros i un total de 749.533 espectadors, dels quals 701.202 provenen d'*El 47* i *Casa en flames*, com es mostra a les xifres presentades a la taula 9.

10. Val a dir que les dues pel·lícules han diferit en l'aspecte lingüístic quan s'han distribuït a la resta d'Espanya i a les plataformes de vídeo a la carta per subscripció, o *subscription video on demand* (SVOD): *El 47*, distribuïda per A Contracorriente, s'ha estrenat en versió original catalana amb subtítols en castellà, mentre que *Casa en flames*, distribuïda per Vercine, s'ha doblat al castellà.

Taula 9. Llargmetratges en versió original catalana amb més recaptació a Catalunya (2023–2024)

2023				
	Títol	Data d'estrena	Espectadors	Recaptació (€)
1	<i>Saben aquell</i>	01-11-2023	65.269	437.682,20
2	<i>Mòmies</i>	24-02-2023	18.376	108.866,54
3	<i>Creatura</i>	08-09-2023	17.477	107.560,85
4	<i>Els encantats</i>	02-06-2023	16.292	101.189,17
5	<i>Un cel de plom</i>	28-04-2023	15.680	94.057,39
2024				
	Títol	Data d'estrena	Espectadors	Recaptació (€)
1	<i>Casa en flames</i>	28-06-2024	390.070	2.681.232,27
2	<i>El 47</i>	06-09-2024	311.132	2.409.596,62
3	<i>Buffalo kids</i>	14-08-2024	15.217	89.752,78
4	<i>Mamífera</i>	26-04-2024	9.148	58.372,64
5	<i>Saben aquell</i> ^A	01-11-2023	5.929	33.596,45

^A Les dades fan referència a la recaptació de la pel·lícula al llarg de 2024.
Font: elaboració pròpia amb dades de l'ICEC (2024c) i mitjançant comunicació personal amb l'ICEC (març i abril de 2025).

Tot i les bones notícies que suposen aquestes dades, si ens fixem en l'evolució del consum de cinema en versió original catalana, els millors anys, amb una gran diferència, són aquells en els quals s'han estrenat films de producció catalana que han aconseguit un gran èxit de públic. Va ser el cas de *Pa negre*, estrenada l'octubre de 2010, que va assolir una recaptació d'1.605.691,96 euros a Catalunya.¹¹ Durant més d'una dècada el film d'Agustí Villaronga va mantenir la fita de ser la pel·lícula en versió original catalana més taquillera de la història, fins que va ser superada per *Alcarràs* (2022), de Carla Simón, que va assolir una recaptació d'1.659.725,43 euros a les sales catalanes. A més, l'anterior pel·lícula de Simón, *Estiu 1993* (2017), ja havia suposat un increment substancial en les xifres de recaptació i espectadors a Catalunya, amb 707.079,59 euros recaptats. Malgrat aquestes bones xifres puntuals, en el context català continua sent necessari establir una dinàmica estructural més sostenible i estable, que no carregui sobre les espatlles d'un únic títol la responsabilitat de fer augmentar la taquilla i els espectadors.

5. Conclusions

Al llarg del bienni 2023–2024 analitzat en aquest *Informe*, el sector cinematogràfic català s'ha trobat immers en un període de reestructuració i consolidació després de l'impuls postpandèmic. Tot i la incertesa i l'estancament derivats de la pròrroga pressupostària a Catalunya i de l'endarreriment en l'aprovació definitiva de la nova llei del cinema i de la cultura audiovisual a Espanya, s'han produït avenços significatius en matèria de producció, reconeixement internacional i foment del cinema en llengua catalana.

En l'àmbit de la producció, Catalunya ha assolit xifres rècord el 2024, amb 114 llargmetratges, que superen per primera vegada el llindar del

Al llarg del bienni 2023–2024 analitzat en aquest *Informe*, el sector cinematogràfic català s'ha trobat immers en un període de reestructuració i consolidació després de l'impuls postpandèmic

11. Les dades de recaptació que apareixen en aquest paràgraf han estat facilitades per l'ICEC (juny 2025) i són dades acumulades de la recaptació de les pel·lícules al llarg de tot el seu període d'exhibició en el context de Catalunya.

**En relació amb
l'exhibició i
la distribució,
persisteixen
les dificultats
per recuperar
els nivells
d'assistència
prepandèmics**

.....

centenar. Malgrat aquest èxit, el ritme de creixement no és tan accelerat com el del conjunt d'Espanya, i la quota catalana es manté lleugerament per sobre del 25%. Les coproduccions internacionals han crescut de manera notable, però el model empresarial continua altament fragmentat, amb una gran majoria de productores que impulsen un sol projecte anual, fet que indica una certa fragilitat estructural. En aquest sentit és urgent atendre a la precarització laboral que afecta no només el sector cinematogràfic, sinó el conjunt del sector cultural català, tal com apunta un informe publicat pel Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA, 2025).

En relació amb l'exhibició i la distribució, persisteixen les dificultats per recuperar els nivells d'assistència prepandèmics. La concentració de la taquilla en mans de grans produccions internacionals, principalment nord-americanes, limita la circulació del cinema local. El 2024, tanmateix, ha estat un any extraordinari per a la versió original catalana, amb *El 47* i *Casa en flames*, que han superat els rècords històrics. Aquests èxits confirmen el potencial del cinema en català, però també exposen la recurrent dependència d'un nombre molt reduït de títols. Aquesta situació comporta riscos: quan no hi ha cap fenomen comercial destacat, el consum en català es redueix dràsticament. Per evitar-ho, cal avançar cap a una estructura més estable i diversificada.

En conclusió, el cinema català viu una etapa de grans oportunitats i també de reptes estructurals. Caldrà seguir de prop els efectes del nou marc legal estatal, l'evolució del projecte Catalunya Media City i el compromís del 2% del pressupost destinat a cultura. Alhora, convé implementar accions estratègiques: reforçar el circuit de sales independents que programin regularment cinema català, establir un pla de finançament estable i plurianual per a la producció en català, i millorar la disponibilitat de dades sobre consum i audiència per facilitar polítiques públiques més efectives. L'impuls institucional, la qualitat de les produccions i l'interès creixent del públic són indicadors positius, però caldrà consolidar estructures de suport, promoure una política lingüística audiovisual més decidida i garantir una xarxa d'exhibició que permeti la circulació i l'accés efectiu a una oferta cinematogràfica diversa, arrelada i amb projecció internacional.

6. Referències

ACADÈMIA DEL CINEMA CATALÀ (ACC) (2024a): *Protocol guia per la prevenció i abordatge de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques en el sector audiovisual*. Barcelona: Departament d'Igualtat i Feminismes (Generalitat de Catalunya), Acadèmia del Cinema Català (ACA). academiadelcinema.cat/images/acc_protocol.pdf

ACADÈMIA DEL CINEMA CATALÀ (ACC) (2024b): "La 17a edició dels premis Gaudí registra un rècord històric de cinema rodat en català". 30 d'octubre. academiadelcinema.cat/ca/actualitat/4630-la-17a-edicio-dels-premis-gaudi-registra-un-record-historic-de-cinema-rodar-en-catala

ASOCIACIÓN PARA LA INVESTIGACIÓN DE MEDIOS DE COMUNICACIÓN (AIMC) (2025): "Censo de salas de cine. 2025", 1 de maig. aimc.es/otros-estudios-trabajos/censo-cine/

BESALÚ, Reinald; CORBELLÀ, Joan; JOSÉ I SOLSONA, Carles (2024): *La producció de cinema a Catalunya, 2022*. Barcelona: Observatori de la Producció Audiovisual (Universitat Pompeu Fabra), Productors Audiovisuals de Catalunya (PAC). pac.cat/opa-pac-la-produccio-de-cinema-a-catalunya-apunta-a-lestabilitat/

CABALLERO MOLINA, Juan José; JARIOD, Daniel (2023): “El cinema”. A LÓPEZ, Bernat; HUERTAS BAILÉN, Amparo; PERES-NETO, Luis, eds.: *Informe de la comunicació a Catalunya 2021–2022*. Bellaterra (Cerdanyola del Vallès): Generalitat de Catalunya; Institut de la Comunicació (InCom-UAB), pàg. 137–154. ddd.uab.cat/pub/caplli/2023/284738/infcomcat_a2023p137.pdf

COMUNICACIÓ 21 (2021): “El CAC reitera que la nova llei de comunicació audiovisual no fomenta la diversitat cultural i lingüística”. 12 de juliol. comunicacio21.cat/noticies/el-cac-reitera-que-la-nova-llei-de-comunicacio-audiovisual-no-fomenta-la-diversitat-cultural-i-linguistica/

CONSELL NACIONAL DE LA CULTURA I DE LES ARTS (CoNCA) (2025): *Informe anual sobre l'estat de la cultura i de les arts a Catalunya 2024*. Barcelona: Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (Generalitat de Catalunya). drac.cultura.gencat.cat/handle/20.500.12368/36492#page=1

JOSÉ I SOLSONA, Carles (2024): *Finançament de la producció cinematogràfica de Catalunya per la CCMA (2000–2022): del doll al rajolí*. Barcelona: Observatori de la Producció Audiovisual (OPA). upf.edu/web/opa/estudis/-/asset_publisher/IrXIFT9fCBC2/content/finançament-de-la-produccio-cinematografica-de-catalunya-per-la-ccma-2000-2022-del-doll-al-rajoli/maximized

DONES VISUALS (2024): *Transformem l'audiovisual. Bones pràctiques per un audiovisual divers, igualitari i inclúsiu davant i darrere de la pantalla*. Barcelona: Dones Visuals. donesvisuals.cat/documents/guiaDV_transformemaudiovisual.pdf

GOVERN DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (2023a): “El Govern aprova l'Avantprojecte de llei de l'Institut de la Filmoteca de Catalunya”. 29 d'agost. govern.cat/gov/notes-premsa/534262/govern-aprova-avantprojecte-llei-institut-filmoteca-catalunya

GOVERN DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (2023b): “60 milions per iniciar les primeres actuacions del hub audiovisual Catalunya Media City”. 5 de desembre. govern.cat/salaprensa/notes-premsa/563442/60-milions-iniciar-primeres-actuacions-del-hub-audiovisual-catalunya-media-city

INSTITUT CATALÀ DE LES EMPRESES CULTURALS (ICEC) (2024a): “Obrim un nou ajut per a l'organització a Catalunya de laboratoris, residències i programes d'escriptura de creació i desenvolupament de projectes audiovisuals”. 9 de gener. icec.gencat.cat/ca/actualitat/noticies/detall/Ajut-laboratoris-residencies-i-programes-descriptura-de-creacio-i-desenvolupament-de-projectes-audiovisuals

INSTITUT CATALÀ DE LES EMPRESES CULTURALS (ICEC) (2024b): “Obrim l'ajut per a la producció d'obres audiovisuals documentals”. 16 de juliol. icec.gencat.cat/ca/actualitat/noticies/detall/Noticia_ProduccioObresAudiovisualsDocumentals

INSTITUT CATALÀ DE LES EMPRESES CULTURALS (ICEC) (2024c): *Memòria de l'Institut Català de les Empreses Culturals 2023*. Barcelona: Institut Català de les Empreses Culturals (Generalitat de Catalunya). issuu.com/icec_generalitat/docs/memo_ria_2023

INSTITUTO DE LA CINEMATOGRAFÍA Y DE LAS ARTES AUDIOVISUALES (ICAA) (2023a): “Evolución de la producción cinematográfica por comunidades autónomas”, a *Boletín informativo: Películas, recaudación, espectadores*. 2023. Madrid: Instituto de la Cinematografía y de las Artes Visuales (Ministerio de Cultura). cultura.gob.es/dam/jcr:3eed00cd-7869-4966-bbdc-961bad9631f6/4-7-evolucion-produccion-ccaa.pdf

INSTITUTO DE LA CINEMATOGRAFÍA Y DE LAS ARTES AUDIOVISUALES (ICAA) (2023b): *Boletín informativo: Películas, recaudación, espectadores*. 2023. Madrid: Instituto de la Cinematografía y de las Artes Visuales (Ministerio de Cultura). cultura.gob.es/dam/jcr:bc462567-2568-46fe-8c6f-4d3232985a98/boletin-informativo-2023.pdf

INSTITUTO DE LA CINEMATOGRAFÍA Y DE LAS ARTES AUDIOVISUALES (ICAA) (2024): *Anuario de estadísticas culturales 2024*. Madrid: Instituto de la Cinematografía y de las Artes Visuales (Ministerio de Cultura). cultura.gob.es/dam/jcr:3031f42c-a638-449f-9ea2-c942a687365f/anuario-de-estadisticas-culturales-2024.pdf

LA MONCLOA (2025): “El programa Cine Sénior del Ministerio de Cultura llevó más de 1,6 millones de espectadores a las salas de cine en 2024”. 26 de febrer. lamoncloa.gob.es/serviciosdeprensa/notasprensa/cultura/paginas/2025/260225-espectadores-programa-cine-senior-2024.aspx

MINISTERIO DE CULTURA (2024a): “El Gobierno retoma el proyecto de Ley del Cine y de la Cultura Audiovisual y lo remite a las Cortes”. 11 de juny. cultura.gob.es/actualidad/2024/06/240611-ley-cine.htm

MINISTERIO DE CULTURA (2024b): “El Ministerio de Cultura pone en marcha el programa ‘Cine Escuela’ con pruebas piloto en Madrid, L’Hospitalet de Llobregat i Córdoba”. 25 de novembre. cultura.gob.es/actualidad/2024/11/241125-programa-cine-escuela.html

MINISTERIO DE LA PRESIDENCIA, JUSTICIA Y RELACIONES CON LAS CORTES (2024): *Real Decreto 321/2024, de 26 de marzo, por el que se regula la concesión directa de subvenciones a salas de exhibición cinematográfica para fomentar el acceso al cine de las personas de 65 años o más para el año 2024*. boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2024-6085

PAZ VILLA, Luis (2024): “España ha adjudicado casi el 60% de los fondos del Plan de Recuperación cuatro años después de ponerlo en marcha”. *El País*, 12 de desembre. elpais.com/economia/2024-12-12/espana-ha-adjudicado-casi-el-60-de-los-fondos-del-plan-de-recuperacion-cuatro-anos-despues-de-ponerlo-en-marcha.html

PÉREZ, Amparo (2024): “¿Qué fue del 2% para la cultura catalana?”. *El País*, 22 d’abril. elpais.com/espana/catalunya/2024-04-22/que-fue-del-2-para-la-cultura-catalana.html

VERDE, Nuria (2022): “Profesionales analizan la desigualdad en el sector audiovisual desde una perspectiva de género”. *RTVE*, 11 de juny. rtve.es/noticias/20220611/objetivo-igualdad-profesionales-analizan-desigualdad-audiovisual/2357322.shtml